

KILERIO SUGRIŽIMAS

Pirmoji dalis

Sniego baltumo visureigis tojota visu greičiu skriejo keliu Elinikono oro uosto link. Apačioje, prie skardžio, ant jūros kranto švietė daugybės viešbučių, motelių, pasilinksminimo įstaigų žiburiai ir mėnulio takas lygiame vandens paviršiuje švytėjo skystu auksu.

Erdviame visureigio salone sėdėjo du vyrai. Jie buvo neįtikėtinai panašūs: neaukšti, atletiško sudėjimo, rudų akių, plonų lūpų. Net žymės, atsiradusios pašalinus apgamėlį ant lūpos, ir randai, likę panaikinus tautuoruotes ant viduriniųjų rankų pirštų, keistu būdu sutapo.

Sėdėjusysis prie vairo tebedirsčiojo į galinio vaizdo veidrodėlį. Raudonas *Volkswagen Golf* tai priartėdavo, tai vėl nutoldavo. Galiausiai dingo iš akiračio.

Gale sėdintis keleivis atsigręžęs pažvelgė pro galinį langą.

– Regis, atsiliko, pametė mus iš akių. Kas čia galėjo būti? – paklausė sėdinčiojo prie vairo.

– Nežinau, gal konkurentai.

– O gal banditai arba specialiosios tarnybos? – netikėtai pratarė keleivis.

Vairuotojas metė žvilgsnį į veidrodėlį, įdėmiai nužvelgdamas keleivio veidą. Vėliau, dirstelėjęs į rodyklę, staiga pasuko automobilį dešiniën. Visureigis nuvažiavo nuo asfalto ir sustojo ant pakirptos vejės.

Po kelių minučių abu išlipo iš automobilio. Vienas priėjo prie lentelės su gyvenvietės pavadinimu.

– Varibobis, – perskaitė garsiai. – Kokia čia vieta?

– Nežinau. Tikriausiai kažkoks nedidelis kurortinis miestelis, – atsakė antrasis.

Vairuotojas puikiausiai žinojo šią vietą. Poilsio zona, ko gero, pati populiariausia Graikijos sostinėje. Ne veltui kaip tik čia buvo Graikijos karaliaus rezidencija. Kiek aukščiau, ant kalno, blizgėjo niekada neužšalantis ežerėlis. Vasarą prie jo, daugybėje kavinių ir barų, mėgo ilsėtis ir vietiniai, ir turistai, bet dabar, žvarbų žiemos vakarą, pakrantė atrodė tuščia ir todėl nyki.

Vairuotojas ir keleivis tylėdami stovėjo šalimais, tarsi klausydamiesi, ar vėl nepasigirs juos persekiojusio automobilio ūžimas.

– Tikriausiai pasuko kitu keliu, – keleivis dvejojdamas pažvelgė į vairuotoją.

– Kodėl pagalvojai, kad mane gali persekioti banditai arba tie, iš specialiųjų tarnybų? – paklausė vairuotojas.

– Ką čia daug galvoti? Juk tu ne Vladimiroso Kesovas...

– Tai kas gi aš? – su dirbtine nuostaba balse pasidomėjo pirmasis.

– Aleksandras Solonikas, iš Rusijos pasprukęs kileris...

– Mat kaip... – lėtai pratarė pirmasis vyriškis, įdėmiai pažvelgęs pašnekovui į veidą. – Seniai apie tai sužinojai?

– Ne, prieš savaitę... Apžiūrinėdamas vieną kambarį išvydau laikraščių iškarpas, o vėliau radau ir arsenalą. Tada man pasidarė aišku, kokiam tikslui Solonikas susirado sau antrininką, tai yra mane.

– Kam gi?

– Tam, kad vėliau, X dieną, mane nužudytum ir mano kūną pristatytum kaip savo. Juk taip? – pridūrė keleivis, žvelgdamas pašnekovui į akis.

– Na, ir kodėl taip ramiai apie tai kalbi? – tarstelėjo vairuotojas.

– Tikriausiai todėl, kad aš, kaip buvęs pasieniečių karininkas, irgi pasirengiau...

– Pasirengi kam? – paklausė tas, kuris vadinosi Soloniku.

– Tokiai situacijai. Tai yra mano likvidavimui, – pridūrė vyriškis.

– Kaipgi atrodo toks pasiruošimas?

Keleivis atsainiai truktelėjo pečiais:

– Yra toks posakis: kas pirmesnis, tas gudresnis...

– Kaip suprantu, nori pasakyti, kad mane užversi? – vairuotojas nustebeęs pažvelgė į keleivį.

– Tik patarlę prisiminiau...

– Tiek to, – mostelėjo ranka vairuotojas, – ko mes čia dabar apie mirtį! Eime, parodysiu tau vieną vietelę.

Pusiau apkabinęs per pečius, jis keleivį nusivedė prie nedidelio skardžio.

– Žiūrėk, kas ten apačioje, matai? – parodė ranka kažkur žemyn.

– Velniai griebtų, kur jis pasidėjo? – nusikeikė Svečnikovas, iki galo nuspausdamas greičio pedalą.

Mažutį golfą pradėjo kratyti taip, lyg automobilis ruošųsi atsiplėšti nuo trasos ir pakilti.

Žvakė spaudė iš mašinos viską, ką tik ji sugebėjo. Jau dvidešimt minučių jis persekiojo baltą visureigį, kuriame, brigadininko įsitikinimu, sėdi jo brolio žudikas, žmogus, nuo kurio likimo ir jo, Svečnikovo, gyvenime priklausė labai daug kas, jei ne viskas.

Mustafa probėgšmais dirstelėjo į prietaisų skydą – spidometro rodyklė buvo perkopusi šimtą penkiasdešimt.

– Nelėk taip.

– Kurgi prapuolė tas šunsnukis? – nekreipdamas dėmesio į Mustafafo žodžius, šuktelėjo Žvakė. – Juk ką tik jį matėme.

– Gal kur nors pasuko. Jis čia visus kelius žino, ne taip, kaip mes...

Tai buvo stambaus tipo, sėdinčio ant galinės automobilio sėdynės, žodžiai. Bet Žvakė jo nesiklausė. Jis pasisuko į šalia sėdintį keleivį:

– Girdi, bjaurybe, sakyk, kur Solonikas? Kur tas šiukšlė?

– Nepažįstu jokio Soloniko! – pratarė vyriškis. – Tik savo šeimininką, Vladimirošą Kesovą! Repatriantas iš Rusijos, verslininkas. Jo gyve-

nimo smulkmenų nežinau. Tik konsultuodavau, kaip tvarkyti namų ūkį viloje, kurią išsinuomojo.

Vyriškis žvilgsniu parodė į surištas rankas ir pridūrė:

– Vaikiniai, geriau atiškite mane. Viską, ką žinojau, papasakojau – ir apie baltą visureigį, ir apie kelią, kuriuo jis turėjo važiuoti. Dievas mato, daugiau neturiu ką pasakyti!

– Gal jis išties nieko nežino? – tarė vienas keleivių.

Žvakė įdėmiai pažvelgė į sėdintįjį šalia ir lėtai iškošė pro dantis:

– Na, ką gi, jei iš tikrųjų nieko daugiau nežinai... Vadinasi, pats pasirinkai savo likimą!

Tą pat akimirka vienas iš užpakalyje sėdinčiųjų užmetė ant jo kaklo virvę ir ėmė smaugti. Vyriškis šioje situacijoje buvo bejėgis priešintis... Po poros minučių jis nustojo gargti, galva nusviro ant krūtinės.

– Regis, gatavas, – tarė atletas.

– Ogi va, visureigis! – netikėtai pasakė žvelgdamas į tamsą Žvakė. – Tyliai, lėtai išlipam! Tuoju mes jį šiltutėlį paimsim!

Graikija, Varibobio miestelis

1997 metų sausio 31, 19:00

Olegas Ivanovičius Voinovas, atvykęs iš Rusijos su įslaptinta Maskvos RKONV darbuotojų grupe, įdėmiai pažvelgė į žmogų, gulintį mašinų alyva ir benzinu dvokiančioje dykynėje – jis buvo negyvas. Vilkėjo dryžuotus pilkai žalius marškinius, juodas kelnes, avėjo juodais batais. Jokių dokumentų kišenėse nebuvo. Tačiau nužudytojo asmenybė abejonių nekėlė. Nors ir smarkiai akmenų sužalotu veidu, žmogus buvo labai panašus į Soloniką. Stranguliacinė vaga ant kaklo liudijo, kad jis buvo pasmaugtas arba pakartas. Tokią pačią išvadą po kurio laiko pateikė ir teismo medicinos ekspertai. Iš visko sprendžiant, mirtis ištiko naktį iš penktadienio į šeštadienį, t. y. maždaug

parą prieš surandant kūną. Voinovas dar kartą įdėmiai jį nužvelgė, tada paėmė mobilųjį telefoną, surinko numerį ir kokias dešimt minučių su kažkuo kalbėjo. Tuomet užtrenkė Motorolos dangtelį ir priėjo prie kolegų.

– Vadinasi, taip, viršininke, – tarė, – mūsų versija bus tokia...

– Versija? – pasiteiravo vienas RKONV pareigūnų.

– Taip. Dabar pranešime informaciją žurnalistams, – tęsė Voinovas. – Į Atėnus atvykome per vėlai. Solonikas jau buvo negyvas. Tiksliau, Vladimiroso Kesovas, Graikijos pilietis. Iš tiesų tai ne kas kitas, kaip pabėgęs kileris, Aleksandras Solonikas. Jis buvo jau negyvas, – pakartojo Voinovas. – Mums atvykus į oro uostą, paskambino iš Maskvos, – Voinovas kalbėjo lėtai, tarsi šią akimirką kurtų versiją, – pranešė, kad yra laiškelis. Laiškelį radome po medine šuns būda prie vienos iš degalinių. Jame sakoma, kad Solonikas – jau atšalęs. Atvykę į vietą, radome jo lavoną. Tai įvyko miestelyje, – Voinovas dar kartą pažvelgė į rodyklę, – Varibobio miestelyje. Kas jį nužudė, mes, savaime aišku, nežinome. Tačiau tai, kad šis žmogus – Solonikas, patvirtiname visu šimtu procentų. Ypač tu. – Voinovas pažvelgė į vieną darbuotojų, stovintį greta. – Tu su juo ne kartą kalbėjai kalėjime, tu jį ir atpažinai.

– Negaliu to padaryti, – netikėtai pratarė RKONV darbuotojas.

– Tavo pavardės niekas neminės, – ramino Voinovas. – O tai, kad šis žmogus – Solonikas, privalo patvirtinti visi. Tai įsakymas iš Maskvos. Visi supratote?

Stovintieji aplink jį tylėdami linktelėjo.

Voinovas apvertė nužudytąjį veidu žemyn ir nuėjo prie mašinos. Sidabriniam 140-ojo modelio volvo sėdėjo dviese – vairuotojas ir aukštas žmogus baltu apsiaustu. Tai buvo Rusijos konsulato Graikijoje darbuotojas. Eidamas prie jo Voinovas išsiėmė iš šoninės kišenės cigaretę, lėtai prisidėgė ir tarė:

– Reikia iškviešti graikų policiją. Galima ir žiniasklaidą. Informaciją apie tai, kaip radome negyvą Soloniką, – Voinovas nutilo, stebėdamas vyriškio veidą, – su Maskva suderinome. Todėl versija bus tokia...

Rusija. Maskva

1997 m. vasario 1, 11:00

Juoda volga tamsintais stiklais skriejo snieguotomis Maskvos gatvėmis. Metro „Sakalo“ rajone pasukusi į kairę, ji veržliai pralėkė keletą metrų Aliabino gatve, tada pasuko dešinėn. Netrukus vaizdas už automobilio langų staiga pasikeitė: mūriniai namai pradingo ir pasirodė tvoros, už kurių stūksojo vieno arba dviejų aukštų mediniai namai. Susidarė įspūdis, kad automobilis netikėtai iš Maskvos pateko į nedidelį jaukų kaimelį. Tačiau tai buvo garsioji dailininkų – Sakalo – gyvenvietė.

Ši gyvenvietė seniai prarado savo pradinę paskirtį. Nedidelėje oazėje, esančioje beveik pačiame Maskvos centre, išdygo keletas kotedžų. Kai kur dar išliko mediniai namai, bet ir jie jau pertvarkyti.

Naujieji gyventojai – daugiausia „naujieji rusai“ ir šiaip jau toli gražu neskurstantys namų savininkai.

Juodoji volga sustojo prie vieno iš namų. Už masyvios žalios tvoros buvo matyti didžiulis dviaukštis rąstų namas, dengtas Europoje pagamintomis raudonomis čerpėmis. Iš automobilio išlipo kokių keturiasdešimt penkerių–penkiasdešimties metų vyras juodu paltu, liesokas, aukštas, ir du gerai nuaugę vaikinai trumpomis striukėmis. Vienas rankoje laikė raciją. Priėjęs prie vartelių, vyras paspaudė skambučio mygtuką ir tuoj pat pažvelgė į dešinę, kur buvo matyti vaizdo kameros akutė. Signalas pasigirdo tuoj pat. Varteliai automatiškai atsidarė. Visi tylėdami suėjo vidun. Vyras su savo palydovais pasuko prie namo.

Aukštaūgis vyriškis – dar neseniai buvęs KGB pulkininkas, o dabar dirbęs vienos itin paslaptingos saugos tarnybos vadovu. Tarnybos,

kuri buvo suformuota iš tos pačios įstaigos darbuotojų. Kuratorius, kaip jis dabar buvo vadinamas, ėjo pas savo viršininką, KGB atsargos generolą – Koordinatorių.

Po kelių minučių vyriškis įėjo į erdvų kambarį – priimamąjį. Nusiengęs ir palikęs šioje patalpoje savo palydovus, atliekančius apsaugininkų funkcijas, jis priėjo prie masyvių medinių durų ir jas pravėręs paklausė:

– At galiu užėiti?

Jis kreipėsi į pagyvenusį žilaplaukį vyrą, sėdintį prie rašomojo stalo.

– Užėik, – tarė.

Žilas, neaukšto ūgio vyras, vilkintis generolo kelnėmis su įsiuvais ir megztiniu, barzdotas, šiek tiek primenantis Armeną Džigarchanjaną, lėtai atsistojo ir išėjo pasitikti Kuratoriaus ištiesęs paspausti ranką.

– Sveikas, – tarė. – Kokių naujienų atnešei?

– Sveiks, drauge generole, – aiškiai, kariškai atsakė vyriškis, stipriai spusteldamas ištiestą ranką.

– Matau, blogą žinią atnešei, – pasakė Koordinatorius, įdėmiai žvelgdamas Kuratoriui į akis.

– Taip, – linktelėjo šis. – Kontora ant ausų stovi.

– Kokia prasme? Buvai Lubiankoje?

– Ne, tai tik mūsų ankstesnysis posakis...

– Pasakok, kas gi atsitiko!

– Giminaitis mūsų, kuris Graikijoje, Solonikas...

– Kas jam? – sunerimo generolas.

– Vakar vėlai vakare gavome žinią iš mūsų šaltinio Šabolovkoje... Jie savo ruožtu gavo informaciją, kad mūsų giminaitis gyvena Graikijoje. Išskrido jo „perimti“.

– Ir ką, „perėmė“?

Kuratorius nutilo, tarsi rinkdamas žodžius.

– Toliau neįmanoma suprasti, – galiausiai pratarė.

- Kaip tai neįmanoma? – suirzęs paklausė Koordinatorius.
- Žodžiu, nuvyko... Kaip jie tvirtina, Solonikas buvo jau negyvas.
- Kas gi jį?
- Tas ir yra, kad neaišku. Gal banditai...
- Kokie dar banditai?
- Nagi šitas, smulkaus rango sujūlėjęs autoritetas lyderis. Ukolas* ...
- Ukolas, Ukolas... – Koordinatorius patylėjo, kažką prisiminęs.
- Tas seniai jo ieško. O galbūt mentai.
- Kaip jį būtų galėję sulaikyti – be Interpolo, be graikų policijos? – pasidomėjo Kuratorius.
- Tas ir yra, kad niekaip. Jie netgi ginklų su savimi neturėjo.
- Gal jie žaidžia dvigubą žaidimą?
- Dar ne viskas aišku, drauge generole, – pasakė Kuratorius. – Mūsų giminaitis turėjo antrininką.
- Antrininką? – Kuratorius nustebejęs pakėlė antakius. – Kodėl aš apie tai nieko nežinojau?
- Valerijus Gorčiakovas, buvęs pasienietis. Solonikas įsitaisė jį savo nuožiūra.
- Kodėl nesuderino su mumis?
- Tai skaudus klausimas man, drauge generole... Paskutiniu metu jis su mumis nieko nederino, apie tai jums pranešiau.
- Taip, pamenu, – linktelėjo Koordinatorius.
- Žodžiu, gavome uždavinį su trimis nežinomaisiais.
- Tai yra?..
- Galbūt tai jo antrininko, galbūt mentų, galbūt banditų darbas...
- Kaipgi čia, – susiraukė Koordinatorius, – nejaugi Graikijoje neturime jokių šaltinių?
- Taigi, kad jokių.

---

*Rus. *ukol* – injekcija. – Vert. past.

- Bet juk ten buvo tavo žmogus?
- Žuvo, tiksliau – dingo. Prieš tai jį aplankė banditai.
- Kurie?
- Tas pats Ukolas.
- Ukolą sunaikinti! – trumpai įsakė Koordinatorius. – Pageidautina, kad viskas būtų atlikta švariai. Suprantama, jei jis prisidėjo prie Vasiliaus žūties – juk tokiu vardu buvo tavo darbuotojas?
- Tikrai taip, – patvirtino Kuratorius.
- Ką dar galima pasakyti apie tuos nežinomuosius?
- Apskritai lyg ir yra šiokios tokios informacijos, kad giminaitis gali būti gyvas.
- Kas tada žuvo?
- Antrininkas.
- Ką tik sakei, kad antrininkas galėjo jį pribaugti. – Koordinatorius nepatikliai pažvelgė į pašnekovą.
- Juk sakau, kad tai uždavinys su trimis nežinomaisiais.
- Ką ketini daryti?
- Rytoj spaudoje bus informacija apie įvykį. Turiu pasiūlymą. Ten tikrai išvyks jo advokatas. Reikia, kad jį lydėtų mūsų žmogus, kuris dirbs lygiagrečiai ir išsiaiškins, kas iš tiesų žuvo.
- Kam mums mirusieji? – nusišypsojo Koordinatorius. – Siūlau spręsti kitaip: reikia sužinoti, katras liko gyvas – jis ar antrininkas. Toliau dirbsime laikydamiesi tokios nuostatos.
- Turiu planą. – Kuratorius palinko arčiau Koordinatoriaus.

Maskva

1997 metų vasario 2, 10:30

BMW salone mobiliojo telefono skambučio beveik nebuvo girdėti. Sustabdęs automobilį ir sumažinęs magnetolos garsą, Advokatas ėmė

raustis po kišenes ieškodamas aparato. „Visada šitaip, – pagalvojo, – kai važiuojant suskamba telefonas, niekaip negali atsiminti, kur jį padėjai!“

Galiausiai Advokatas rado telefoną šoninėje kelnų kišenėje. Tačiau telefonas tylėjo, o šaižus skambučio garsas tebebuvo girdimas. Kas per velniava! Galiausiai, prisiminęs, kad automobilyje yra dar vienas telefonas – stacionarus, Advokatas atlenkė alkūnramsčio viršų ir ištraukė ragelį.

– Alio!

Ragelyje – pažįstamas žmonos balsas:

– Turiu tau staigmeną!

– Kas atsitiko?

– Pagrindinis tavo klientas paliko šį pasaulį!

– Nesuprantu, apie ką kalbi! Sakyk aiškiau!

– Per visas žinių laidas dabar tik tai ir pasakoja! Jo lavoną rado prie Atėnų!

– Apie ką tu kalbi? Nesuprantu...

– Juk buvai jo advokatu! Nejaugi užmiršai?!

– Negali būti. Nejaugi...

– Stabtelėk prie kiosko, nusipirk laikraščių.

– Gerai!

Padėjęs telefoną atgal, Advokatas nuvažiavo prie artimiausio kiosko. Sustabdęs automobilį, išsoko ir paklausė pardavėjo:

– Turite šiandienius laikraščius?

Kioskininkas nustebeęs pažvelgė į Advokatą ir kažkaip neužtikrintai atsakė:

– Taip, yra. Kokių reikia?

– Duokite visus – *Komersantą, MN, Komsomolskaja pravda, Izvestijas* – viską, ką turite. – Advokatas ištiesė pinigus.

Po kelių minučių jis jau sėdėjo automobilyje ir sklaidė leidinius. Beveik visi laikraščiai pateikė vieną ir tą pačią informaciją. Vasario antrą-

ją prie Atėnų rastas pabėgusio „kilerio Nr. 1“ – Aleksandro Soloniko – lavonas. Jis žuvo neaiškiais aplinkybėmis. Toliau buvo skelbiama, kad Solonikas pasmaugtas virve. Atvykę jo sulaikyti RKONV pareigūnai, kad ir kaip būtų gaila, rado jį jau mirusį. Pabaigoje smulkiai aprašyta versija apie laiškėlį, medicinę šuns būdą ir paieškas.

Keliskart perskaitęs panašius pranešimus, Advokatas susimąstė. Kaipgi tai galėjo atsitikti? Pasmaugtas – ir jokių pasipriešinimo žymių? Advokatas prisiminė tas akimirkas, kai tardymo izoliatoriuje „Matroskaja tišina“, specialiajame bloke Nr. 9, Solonikas ne kartą pasakojo apie meilę ginklams. Kartą mįslingai ištare: „Jei duos Dievas, ir likimas pasisuks taip, kad atsidursiu laisvėje, niekada gyvas nepasiduosiu.“ Suprantama, Advokatas žinojo, kad Solonikas labai mėgo ginklus. Jo arsenalas buvo nemenkas: daugybė šautuvų, automatų, pistoletų. Buvo kalbama, kad jis vienu metu nešiojasi ne mažiau kaip du šaunamuosius ginklus. Todėl ir pravardė tokia – Makedonietis – dėl gebėjimo šaudyti abiem rankomis.

Keista, labai keista mirtis?

Kodėl jis nesipriešino? Jei tai būtų buvę priešai, neabejotinai būtų ėmęs šaudyti. Galbūt pasmaugė savi? Bet kokia prasmė? Tiesa, neseniai laikraštyje šmėstelėjo pranešimas, kad prieš porą dienų sulaikytas vienas Soloniko žemietis. Gal per jį „antpečiuotieji“ sužinojo apie gyvenamąją vietą?

Keista, labai keista mirtis...

Po kelių minučių vėl pasigirdo telefono skambutis. Šįkart skambėjo mobilusis, gulintis kelnų kišenėje. Skambino žurnalistai. Visus domino vienas ir tas pats. Viešpatie, kokie naivūs žmonės! Mano, kad jei Advokatas gynė Soloniką, tai turi žinoti ir visas jo žūties smulkmenas! Lyg jis būtų šalia stovėjęs...

– Tu juk pagrindinis šaltinis, – tvirtino žurnalistai.

Taigi buvo juo kažkada, kol atstovavo Solonikui kaip advokatas. Galėjo papasakoti apie jo nuotaikas, mintis, išvaizdą, bet tik tuomet, kai